Ч. 267 Середа 30 падолиста (12 грудня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Причинки до історії нашого політиковання.

В послідним випуску „Правди“ за місяць падолист с. р. стрічаємо в рубрицї „Сучасна хроніка“ деякі цікаві причинки до історії нашого політиковання, котрі показують нам наглядно, що декотрі з наших верховодячих політиків замість звертати увагу на само діло народне, заводять колотнечу в народї, замість консолідувати народні сили, їх розбивають. Із сих причинків довідуємо ся про два важні факти: про поступоване супротив рускою клюбу тих давних его членів, що з него виступили, головно же про поступоване супротив него пос. Романчука, а відтак про історию розбитя центрального руского клюбу виборчого. „Правда“ пише:

Свого часу звіщали ми про з'їзд скликаний пп. Романчуком, Телїшевским, Королем і и. задля т. зв. „консолідациї“ руских сил, як і про весняні збори львівскої „Народньої Ради“ і висказали тоді і свою думку про сї подвиги п. Романчука, що de facto причинились до зміцненя москвофільского табору а до розбитя і дезорґанізациї народовців. Тепер мусимо до нашої лїтописи завести дальші подвиги на сім полї п. Романчука. Покинувши руский клюб послів в Радї державній, не може він чи не хоче погодити ся, щоб без него могла відбувати ся яка небудь політична робота і тому цїлу акцию свою звернув на руский клюб, щоб его, коли вже не вдасть ся розбити, то бодай здискредитувати в очах не тілько Русинів, але й парляментарних сторонництв Ради державної. Задля того поставив собі яко задачу діяльности в осїнній сесиї Ради державної, посилати „Письма з Відня“ під криптонїмом У. С. П. (Улян Семенович — змінив тепер лише давнїйше Р. на П.!), звернені головно проти руского клюбу, впевняючи, що клюб сей „ще й не уконституував ся“ і що „з огляду на різницю в поглядах межи поодинокими послами годі навіть сказати на певно, чи який клюб руский істнує“. (!) Те саме повтаряє кореспондент „Дїла“, очевидно нїхто инший лише п. Романчук, що нїби то посли рускі „по уступленю Романчука і Телишевского не уконституовали ся, не вибрали президиї“, хоч зараз там додає, що 24 жовтня Барвіньский і Підлящецкий з новим послом Вахнянином вібрали ся на раду, котрій проводив Підлящецкий, яко найстарший віком. Кореспондент сей подає навіть, що двома голосами постановлено візвати п. Романчука до зложеня мандату до комісиї буджетової. І задля того кореспондент сей позичає уже собі до боротьби з неґованим ним клюбом руским оружя з арсеналу відомого „мужа довіря“ Маркова і наклепав вже ось такс, що мовляв, „не знати, чи поза Вахнянином і Барвіньским не стоїть ще хтось дальше в тій справі. (Очевидно польска інтриґа!) Факт єсть, пише дальше, що Романчук стрічав і стрічає перепони в одержаню голосу в повній палаті, з чого мабуть задоволене „польске коло“. — Отже може бути, що тут ходить ще о позбавлене Романчука голосу у комісиї буджетовій. (Ми — додає тут редакция „Правди“ — свого часу писали, як п. Романчук полишив був весною на Божу волю комісию буджетову, де належало пильнувати важних справ для Русинів, а поїхав аранжувати з дром Королем з'їзд мужів довіря у Львові!) Нехай, мовляв, не піднесе ся у Відни ні один вільний голос руский (значить вс промови Вахнянина і Барвіньского се просто „на обсталюнок“ кола польского — се саме говорить і Марков! — Ред. „Правди“), нехай правдиве положене Русинів не доходить до відомости сьвіта, нехай удержує ся фікция, що Русь задоволена, а межи нею і Польщею панує повна згода і єдність..“ (значить пп. Барвіньский і Вахнянин не представляють справедливих потреб руского народу, лише фікциї! *Ред.* „Правди“).

Що таке очевидне баламутство ширить ся не тілько поміж рускою суспільностию, але й пускає ся в ширший сьвіт, сего найкращим доказом статия в Narodni-х List-ах, котру „Дїло“ подало в цїлости без всяких застережень, лише з додатком, що она написана „на основі інформаций від самих членів того клюбу“.

Се очевидна неправда, бо вже-ж члени руского клюбу не будуть на себе подавати брехнї до чужих ґазет, а хиба міг таких інформаций засягнути відомий жидівский кореспондент тої часописи від посла неналежного до клюбу, котрого істноване подає в сумнів. А стверджує нашу думку ся обставина, що кореспондент Nar. List.-ів так само як і відомий кореспондент „Дїла“ подає таку байку, нїби то рускі посли від весни не зійшли ся, а до неї приплїтає ще ліпшу, що „на товчок з польского кола“, на котре очевидно напирають з урядових місць у Львові, зійшли ся польонофільскі і правительственні посли проф. Барвіньский і проф. Вахнянин тай прибрали собі посла Підлящецкого“.

Шкода було-б і часу і заходу на полеміку з виводами, які про руский клюб цїлих два тижнї подавало „Дїло“ чи то з інспірациї, чи просто з пера п. Романчука, проти пояснень

---

2)

Покуса.

Образець з галицкого житя.

(Дальше).

— Чи ти привіз з собою які книжки? — спитала ще Маня.

— Маю повну валїзу. Дам тобі.

— Я не хочу дармо.

— А я за гроші тобі не дам. Я рад, коли можу своїм роздавати книжки, а тим більше тобі, що читаєш і не кидаєш книжки під лаву.

Вуйко Дорко бун незвичайно вдоволений, коли вставав зза стола; подобала ся єму розмова з Манею. Звичайно троха примховатий, нетерпеливий та мовби невдоволений, повеселїйшав тепер та, випрямившись, ішов до гостий з усьміхом на устах. Цікава собі дївчина — ся Маня! — снувалась єму думка по голові. Як она говорить! А як змінила ся за остатні лїта! Гарна дївчина.

Поговоривши з гістьми, пан директор почув утому, яку чує ся по довшій дорозї, і щоб себе розрухати, вийшов на прохід в село. Зараз на дорозї стрітив пана директора якийсь хлопчина з села, поцїлував его в руку, а той погладив хлопця по голові, виняв з кишенї якусь монету і обдарував его. Спитав, чи ходить до школи, і дізнавшись, що се школяр, пішов собі дальше. Проходжував ся з годину, розмавляв з кількома селянами та любував ся маою красою і погодою.

Вернувши з проходу до дому перед вечером, пан директор зайшов поміж панотців, що вже поз'їздили ся з родинами. Між ними були знайомі его і незнайомі, то він одним представляв ся, а з другими витав ся по старій знайомости. Віднайшов навіть свого товариша шкільного, панотця Сулиму, чоловіка з кругленьким, мов налитим, лицем і добре закругленим тілом. Худий вуйко Дорко з сивіючим волосем і острокінчастою бородою, що лице єго чинила на вид марним, виглядав при отцї Сулимі, як горстка конопель коло снопа пшеницї.

Давні товариші стрітившись по довгих лїтах, засїли разом на крїслах і, покп дружина весїльна готовилась до походу до церкви, гуторили про минувшину.

— Недавні часи, — говорив о. Сулима — а як ти вже постарів ся! Ми не бачили ся вже тринайцять лїт.

— А так, тринайцять. Ще як я був на теольоґії, бачили ся ми вподлїдне — відповів вуйко Дорко.

— Деж ти подів ся, коли тебе прогнали з семинариї за якісь заказані книжки?

— Я скінчив аґрономічну школу у Відни.

— Ну, і чому не глядав посади?

— Такої посади, як я бажав, не було, а такої, як менї давали, не хотів.

— І лучше на тім вийшов, що не приняв нїякої?

— Лучше, не лучше, от я чоловік, що не трафив у свої двері — говорив пан директор сумно. — Думав, що инакше зложить ся.... а ту вже і старість приходить. Впрочім менї дуже добре і я нікому не заваджаю.

— А вжеж, ти був завсїгди характерний чоловік.

— Що-ж у тебе чувати? Жінка твоя є ту?

— Є, ось там, бачиш, на канапі під зеркалом, ся з краю.

Дорко глянув на означене місце і побачив худощаву женщину, прибрану у яскраву сукню, що — по думцї его — зовсїм не була їй до лиця.

— Богато маєш дїтий? — спитав директор о. Сулиму.

— Семеро, хвала-бо.

— Ов! — здивував ся товариш-кавалер.

— Мають люди і більше — замітив панотець на своє оправдане. — А ти не думаєш женити ся?

— Ет! Я вже остану ся старим кавалєром і громадским вуйком. Чотирех братів жонатих маю, нинї пятий женить ся, три сестри замужні; близької рідні тілько, що небавом сотка буде, — на щож і менї женити ся? Волю бути для всїх вуйком, стрийком....

— Мале вдоволене з сего. Жени ся, Дорку, ще можеш — радив о. Сулима. — От я тобі найду панну таку, як рожу.

— Ну, наприклад яку? — спитав пан директор, котрому та розмова була по душі.

і спростованя секретаря клюбу п. Вахнянина; або навіть в тих дописях до „Діла“ не міг кореспондент заперечити факту істнованя клюбу, а чіпав ся лише формальности, чи клюб уконституував ся, чи вибрав президию?! Коли-б розходило ся о строгу формальність, то ми могли-б богато такого неформального навести з часу, як головою клюбу був сам п. Романчук. Однак і се вважаємо злишним, а констатуємо лише, що ще тоді, як п. Романчук слабував, вироблилась була така практика, що клюб відбував свої засідани під проводом найстаршого віком і ані „Ділу“ ані п. Р-ку не приходило тоді на думку сумнівати ся про істнованє клюбу. Навіть тоді, коли вже п. Романчук, побачивши, що клюб не піде за ним, придумував над способом его розвязаня (і таку раду дійстно давав: розійдім ся!) і занятий вже зовсім иншими, а не клюбовими справами виїхав з Відня до Львова, зійшов ся клюб д. 9 марта 1894 (коли вже був і п. Вахнянин) і тоді нарадам проводив найстарший віком о. Мандичевский. Тоді п. Підляшецкий здавав справу з авдиенциї у кн. Віндішгреца, а п. Телішевский про справу валютову в комисиї. Відтак відбуло ся засіданє 13 марта також під проводом о. Мандичевского, на котрім поручено п. Вахнянинови промовити в ґенеральній дебаті буджетовій, а п. Барвіньскому в дебаті над міністерством просьвіти. Третє засіданє клюбу підчас весняної сесиї Ради держ. відбуло ся 13 цьвітня, під проводом о. Мандичевского, на котрім п. Підляшецкий подав до відомости клюбу заяву п. Романчука, що сей не хоче брати участи ані в засіданях клюбу ані в довірочних приватних нарадах послів руских, значить, що п. Романчук виступає з клюбу. Принявши се до відомости, ухвалив клюб на тімже засіданю на внесенє п. Підляшецкого: 1) що 3 присутні на засіданю посли суть компетентні до правосильних ухвал; 2) що клюб руский буде відбувати свої наради під проводом найстаршого віком; 3) що п. Вахнянинови поручає ся секретарят на час відсутности давнійшого секретаря клюбу п. Телішевского. На 4-ім засіданю (16 цьвітня) під проводом о. Мандичевского обговорено постуляти, які п. Барвіньский мав піднести в дебаті над буджетом міністерства просьвіти. На 5-ім засіданю під проводом о. Мандичевского (18 цьвітня) принято в цілости річ п. Барвіньского і рішено поробити у властий заходи в справі руских написий на урядах в східній Галичині. На 6-ім засіданю клюбу під проводом о. Мандичевского (19 цьвітня) ухвалено піддержати прислану до клюбу руского петицию ческих суплентів. На сім засіданю явив ся несподівано п. Романчук, щоби заявити свою неприналежність до клюбу (від 5/4), позаяк клюб не пішов дорогою п. Романчуком указуваною. На внесенє п. Підляшецкого принято се одноголосно до відомости. На тім засіданю під проводом о. Мандичевского (21 цьвітня) окрім деяких дрібних справ рішено повідомити канцелярию парляментарну про виступленє п. Романчука з клюбу руского. На 8-ім засіданю під проводом п. Підляшецкого (25 мая) п. Телішевский (котрий тоді що йно прибув до Відня) заявив, що він задля подій остатних в краю і в клюбі виступає з руского клюбу і що зложить мандати до комисий, які дістав був яко член руского клюбу. Се заявленє принято одноголосно до відомости.

Таким побитом клюб руский підчас сесиї, що тревала від 22 лютого до 2 червня відбув 8 засідань, а тепер в осінній сесиї збирав ся на засіданя двічи під проводом п. Підляшецкого іменно 24 жовтня і 16 падолиста, отже неперериво істнував і істнує і тому всяке квестионованє істнованя клюбу руского або називанє его „новим“ клюбом, як се систематично робить кореспондент „Діла“ і саме „Діло“ не тілько єсть безосновне, але тенденцийною, злосливою видумкою, виміреною на здискредитованє послів, що не хотіли стати „дикими“, позаяк заповіданої п. Романчуком славяньскої антікоаліциї і доси нема!

(Конець буде.)

Перегляд політичний.

Палата панів ухвалила згідно з Найв. розпорядженєм з дня 24 липня 1894 р. запомогу для потерпівших від повений а відтак ухвалила також предложений правительством закон в справі випродажи. При сій нагоді застеріг ся міністер торговлі рішучо против того, мов би сей закон і єму подібні означали реакцию; міністрови розходило ся лиш о то, щоби усунути то лихо, яке викликує нечестна конкуренция.

В Палаті послів відбули ся вчера два засіданя. На раншім засіданю вела ся дальша дебата над законом карним. Відтак поставив пос. Вашатий пильне внесенє в справі виборів членів ради повітової, доказуючи, що власти політичні не дають вірного справозданя. В голосованю відкинено пильність внесеня. На вечірнім засіданю поставив пос. Крамарж пильне внесенє в справі віднятя дебіту франкфуртскій ґазеті. Внесенє се відкинено а відтак вела ся дебата над законом о зелізницях льокальних. Під конець засіданя поставив пос. Паттай пильне внесенє, щоби урядникам державним 8, 9, 10 і 11 ранґи признати від січня 1895 р. надавичайний додаток на дорожню по 200 зр. При голосованю внесенє се упало.

На вчерашнім засіданю угорского парляменту заявив міністер Векерле серед грімких окликів „Eljen!“ що закони церковні одержали Найвисшу санкцию. Мимо того не єсть ще річ певна, чи міністерство не подасть ся до димисиї. Вчера вечером відбула ся конференция лїберальної партиї, на котрій міністер Векерле виголосив довшу бесіду, котру закінчив словами: „Най жиє наш король! Нехай Всевишний хоронить его від всякої боротьби і страданя!“ В честь Векерлього має відбути ся в четвер великий похід зі смолоскипами.

З Варшави доносять до польских ґазет яко річ певну, що тамошний ґен.-ґубернатор Гурко подав ся до димисиї. Хто прийде на его місце, ще не знати. З Петербурга наказано телеґрафічно застановити слїдство против тих польских сьвященників, котрі не хотіли принимати підданьчої присяги по росийски.

В справі різні в Сасуні у Вірменії, яко допустило ся там турецке войско, постановило правительство росийске поки що заняти вижидаюче становище.

Після вістий бюра Райтера розійшлась в Шанґаю чутка, що цїсар хиньский постановив виїхати з цілим двором з Пекину, хоч єсть дуже непевна річ, чи Японці тепер, серед зими схотять форсувати похід на Мукден і Пекін. З Токіо знов доносять, що японьскі власти переловили в Кореї тайну переписку межи міністрами а ворохобниками корейскими. Вна-

---

— Бачиш, там коло печи стоїть панна Олімпия, донька Крамского, мого сусїда. Старий скупар, гроші має — го-го!

— Олімпия? — скривив ся Дорко на само імя. — За висока для мене.

— Ет, що то значить! Лучша висока, як низька. Она вже повнолїтна, як раз для тебе.

— Не хочу.

— То бери панну Маню, дївчина аж любо! Она якась твоя своячка?

— Дуже далека. Колись жили ми в сусїдстві з єї родиною дуже приязно.

— Отже що на неї скажеш?

Вуйко Дорко не знав нїчого сказати.

— А бачиш, не маєш що закинути. Гроший там у неї буде мало, або й зовсїм не буде, але за се еманципантка.... Ти таку мабуть любиш?

Дорка вразило, що при слові „еманципантка“ почув у голосї о. Сулими легенький глум, але не хотїв сперечати ся з ним про значінє слова.

— Розумна дївчина — відповів товаришеви — тілько за мене не вийшла би.

— Чому нї? Перебирати не може, коли не має анї гроша. Але резонувала би тобі в хатї, мов на вічу патріотів. Як би так на мене, я не брав би такої панни за жінку, що хоче бути мудрійша від мене. Жінка до кухнї і до дїтий, а від полїтики здалека!

Пан директор став нетерпеливий, скривив ся, підняв ся з місця і махнув рукою.

— De gustibus non est disputandum — каже. — Тобі така до вподоби, а менї еманципантка....

— Ого! чи ти вже не закохав ся, бувало, в паннї Манї?

Сї слова вже до краю розлютили директора, він сказав лиш: „не такий вже я скорий“ і відійшов невдоволений. Та не увійшов ще кілька кроків, коли нараз пригадав собі, що в рахунках одної часописи, котрої адмінїстрацию занимав ся, стоїть рубрика „о. К. Сулима з Т.“ а коло сего прізвища залягаюча пренумерата за два роки. Вернув ся назад до панотця, взяв его на бік і спитав тихо:

— Ти винен за два роки за газету. Може бись що дав тепер? Я адмінїструю....

— Не маю, Дорку, тяжкі часи....

— Дай, дай! — просив Дорко. — Сядеш грати в карти і програєш, а так будеш мати хоч що-то заплачене. Якось не випадає залягати з передплатою....

Панотцеви Сулимі було дуже немило та вкінци виняв пять зр. і дав товаришеви.

— На рахунок — каже єму. — Решту пізнїйше.

— Добре, добре — відповів Дорко, ховаючи гроші. — А не гнївай ся, бігме, ти не знаєш, як ми бідуємо. Люди тілько винні, а вважають ся патріотами!

Тепер о. Сулима відійшов невдоволений, а пан директор проворно усьміхнув ся.

— Ось що з него зробило ся на селї! — подумав собі пан директор. — В него жінка до кухнї і до дїтий! Жінка, товаришка житя, що має тїшити ся тим, чим муж тїшить ся, розуміти се, що він розуміє, — до кухнї, до горшків!... Нї, не так собі представляє жінку пан директор. Такої еманципантки, що прилюдно вміє тілько папіроси курити, він також не хоче, бо хоч то не велике нещастє, та єму якось не до вподоби. А от, коли жінка осьвічена і розуміє всї пориви і журбу чоловіка, не спиняє его в роботї для громади, а ще помагає, — така жінка Доркови подобає ся. В него шал молодечий уже минув, любов не вибухне мов вулькан, мрії не затуманять здорового, холодного розуму, житє пливе правильно, як лїнивий потік на долах.... До такого житя як би найшлась яка розумна подруга, Дорко згодив би ся. Але що ту й думати про се! „Минули лїта молодії, холодним вітром від надії уже повіяло....“ — нагадав собі слова поета.

По що кождий, а властиво тілько Маня і Сулима, питали ся его, чому не женить ся? Ну, не диво, що питали ся. Всї брати его жонатї, а він один старий кавалер. Нинї весїлє наймолодшого брата, мимоволї приходить всїм на думку Дорко. Волосє вже мов мукою припало, у бородї сиві волоски білїють мов срібні ниточки, на чолї з'явило ся вже кілька зловіщих морщин, а він ще не женить ся! То й що з того? Чи лиш він один жиє так самітно? Не велика штука оженити ся, але штука самому жити! — потїшив себе пан директор такою сентенциєю.

Однак думка за думкою снує ся дальше в голові его. Якийсь неозначений жаль чи туга квилить у серцю его, мов дитина, що сьміяти ся не хоче, а до плачу за лїнива. Але вуйко Дорко чоловік уже не молоденький, уміє панувати над собою. Холодним розумом, мов морозом, вялить самолюбні почуваня і ясним поглядом дивить ся на гостий.

Панна Маня приходить у комнату.

— А ти де, вуйку, бавив ся?

— Ходив троха на прохід.

— Я тебе маю щось порадитись. Як би ту намовити панну молоду, щоби на гостині збирала датки на будову театру? Намов єї, сам завізви гостий до складок. Все щось збере ся.

— Добре.

— А між грачів, що будуть в карти грати, я сама піду за податком. Мусять дати... правда?

— То ти й мене „обідреш?...“

слідок того япаньский резидент в Сеули відкликав то войско япаньске, котре було вислане против ворохобників. Король корейский має бути дуже розгніваний на поступованє свого міністра для справ внутрішних і для того дав єму димісию.

Новинки.

Львів дня 11 грудня.

— **Презенту** одержали в перемиській епархії оо.: Володимир Гукевич на Полянчик деканата балигородского і Ос. Билиньский на Устрики долішні.

— **В Самборі** при муж. семинариі учительскій установила кр. Рада шкільна окрему комісию іспитову для учительок ручних робіт жіночих. Та комісия буде питати аж при кінци сего року шкільного.

— **Складки.** На будову руского театру зложив Д. Г. з Циган 1 зр., о. М. Колесса зі Струтина нижного 3 зр. 30 кр. за купони. — На закупно образу М. Івасюка прислав п. Єр. Пигуляк з Черновець складку 10 зр. 30 кр.

— **Панорама Татр.** Др. Генр. Льґоцкий з Кракова і львівский адвокат др. Стецковский задумали сотворити панораму Татр і порозуміли ся в тій цїли з артистами-малярами: Болвром, звістним монахійским пейсажистом, автором пейсажа в Рацлавицкій панорамі, з Ант. Пйотровским і Стан. Яновским. Всї ті артисти і автор проєкту др. Льґоцкий вибрали ся в серпни в Татри і там робили цїлий місяць студиї. Остаточно згодили ся представити в панорамі вид, який отвирає ся з верха Медзяне на головну групу польских Татр. Полотно, на котрім буде представлена панорама має виносити 120 метрів довжини а $16\frac{1}{2}$ метра висоти; замальована поверхність буде обіймати 1800 квадратових метрів. Ескізи до панорами будуть викінчені вже в найблизших днях, а відтак розпічнуть ся роботи коло приладженя величезного полотна під мальованє. Панорама має бути викінчена в 1895 р. і буде перевезена з Кракова до Варшави, відтак до Монахова а вкінци має обвозити ся по Галичинї.

— **Від чаду** померло у Львові знов двох молодих робітників при улици Сьв. хреста під ч. 19. Вернувши вечером в суботу до дому, запалили собі в печи вуглем камінним і покляли ся спати. Коли на другий день сусїди зауважали, що хата зарібників замкнена довше, як звичайно, отворили єї силою і найшли вже одного зарібника неживого, а другого в аґонії. Хоч до сего другого зараз прикликали лікаря, він помер до кількох годин у шпитали.

— **Рабунок.** З неділї на понедїлок о півночи зголосив ся у львівскій поліциї на Личакові Василь Тимяк, зарібник з Глинян, небезпечно покалїчений, і доніс, що на дорозї лїсеницкій недалеко бровару Ґрунда, коли йшов до Львова на роботу, напали єго якісь два незнайомі злодії, звалили на землю, заткали рот снїгом, силою видерли єму старий пулярес, в котрім була пятка і втекли. Тимякови вибили кілька зубів і ліву руку пробили мабуть ножем. Єго відіслали до шпиталю, а за опришками коло самої столицї краю стала глядати поліция.

— **Пригода на зелїзници.** Дня 8 грудня лучила ся в Новім Загірю така нещастна пригода: Машина, що мала забрати особовий поїзд до Хирова, наїхала на него так сильно, що ушкодила почтовий і три особові вози. В наслїдок сего скалїчили ся два подорожні і кондуктор.

— **Фердинанд Лєссепс.** У Франциї в замку Ля Шєсне в департаменті Ендр помер дня 7 с. м. муж, котрого все будуть згадувати, коли тілько буде мова про канал Суез, сей найбільший на сьвітї твір людскої думки, людского духа, підприємчивости, енерґії і науки. Помер Фердинанд Лєссепс. Творець сего славного перекопу, що зближив до себе дві части землї, помер гірше ніж забутий, бо в тїни неслави, в яку запхали єго славне імя внаслїдок справи панамскої. Сему Ф. Лєссепсови, найґеніяльнїйшому інжинерови всїх часів, котрого самі Французи називали колись великим Французом, казала Франция відпокутовати за провини доказані і недоказані в справі панамскій, а бажаючи заслонити инших, на поталу невдоволеної опінії публичної кинено сего старця, котрого сьвітлий ум так померк при кінци житя, що можна було перед ним затаїти засуд єго на вязницю та увільнити єго тим способом від роспуки, що загнала би єго скоропостижно в могилу. Однак істория винагородить єму кривду, заподіяну земляками. Ф. Лєссепс родив ся в р. 1805 у Версалю, був віцеґрафом. Спершу думав бути дипльоматом і справдї був консулем французским в Каїрі, Ротердамі, Малязї, Барцельонї, Мадритї і Римі. В р. 1854 єгипетский віцекороль Саід баша запросив Лєссепса до Єгипту і тодї повстав у него плян перекопаня Суезу. Але за роботу взяв ся аж в р. 1859, коли з тяжким трудом зібрав звиш 200 міліонів франків. Сей капітал збільшено ще о 100 міліонів і Суез перекопано в р. 1869 та отворено дня 15 серпня. Заохочений сим твором, забажав Лєссепс злучити перекопом океани Атлянтский і Спокійний, через що скоротило би ся о сотки тисяч миль дорогу з Европи до східної Азиї. Та сей проект не повів ся єму і скінчив ся засудом єго і сина на пятилїтну вязницю. Аж суд апеляцийний зніс засуд Фердинанда Лєссепса, хоч уже не міг привернути єму давної слави. Панаму стали перекопувати в р. 1879 і мали скінчити в р. 1890, але цїле акцийне товариство, збанкротувало, стратило тисяч двіста міліонів франків, і справа скінчила ся торік скандалями в парляменті Французскім і процесами. Перед смертию одержав Лєссепс з Єгипту величаву адресу на перґамені, котрий вложено після бажаня у домовину. В послїдних лїтах був уже Лєссепс майже непритомним старцем, бо й дожив гарного віку, 89 лїт.

— **Цікаве весїлє.** З Гусятина пише один Русин до „Дїла“ так: Наше місточко славне у жидів тим, що має чудотворного рабіна Фрідмана. Сей рабін видає тепер доньку. Весїлє се тревае вже від вівтірка 4-го с. м. а конець буде аж в середу 12-го с. м. Пан молодий походить з Румунії, також рабіна син, тїточний брат молодої. Она має 22 лїт а він 16; до самого вінчаня одно другого не виділи. Приїзд молодого до Гусятина кождої хвили сиґналїзовано телеграфічно. Товпи жидів (декотрі перебрані по войсковому) ожидали приїзду так важних гостий, була також прибічна і почетна сторожа. Сусїдні жиди дідичі і посесори поприсилали свої четверні; ті все в руху — відвозять і привозять гостий на кватири по знатних домах жидівских. Кілька тисяч жидів всякого стану стягнуло ся до Гусятина і по цїлих днях залягають подвіря рабіна; окликам радости нема кінця, сьпіви розлягають ся по місточку. Всьо пристроєне сьвяточно, музика приграває безнастанно. Нові гості раз-у-раз приїздять, принятя не переривають ся, в кухни працює до трицять кухарів. Рабіни Фрідмани, хоч живуть в Галичинї і тут прийшли до величезного майна і значіня, мають бути підданими турецкої держави, щоб не ставитись до служби войскової. Мають они виводити рід свій просто від царя Давида, уважають ся ніби царска родина і побирають ся тілько межи своїми. Обряд весїльний також цікавий. По приїздї молодого обід окремо для мужчин а окремо для женщин, потім так само танець церемоніяльний, в котрім всякий, і найстарший бере участь. Опісля молодий сїдає в окремій комнатї і приймає офіцияльні желаня; се тревае кілька днів. То само й молода, з тою різницею, що она жадному мужчинї не може подати руки. Потім наступило вінчанє дня 6 с. м. Гусятиньский рабін мешкає в замку колишнього шляхотского роду Калиновских.

— **Помер:** Др. Іларіон Вацик, катихит IV. ґімназиї і префект духовної семинариї у Львові, в 33 році житя в Мерані в Тироли.

Т Е Л Є Ґ Р А М И.

Відень 11 грудня. Віденьска ґазета урядова оголосила іменованє ґр. Волькенштайна амбасадором в Парижи, а кн. Франца Ліхтенштайна амбасадором в Петербурзї.

Берлин 11 грудня. Канцлєр державний передав президентови парляменту внесенє прокураториї державної, жадаюче призволеня парляменту в справі поступованя карного супротив социяльно-демократичних послів за обиду цїсаря, котрі на засїданю парляменту дня 6 с. м., коли піднесено оклик в честь цїсаря — не встали.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

— Певно.

— Ну добре, добре, щоби лиш всї дали.

— Ти будеш танцювати?

— Ні.

— Атже ти колись танцював?

— Колись.... а нині не буду. Сьмішно вже.

— То будеш нудити ся.

— Не бій ся, знайду собі розривку.

— Ні, вуйку, я буду тобі асистувати, не позволю, щоби ти нудив ся. Я вже досить нагуляла ся, не тужу за танцями.

Що она так до мене пристала? — думає собі пан директор і вже підозріває, що панна Маня жартує собі з него. Але в тій самій хвили в души сам собі докоряє, що важить ся таку сердечність називати жартом, або може й залицянєм, котре будь-що-будь доброї слави не має. Не гарно так панни судити.

Означивши так докладно поведенє панни Мані, пан директор виймає папіроса з кишенї, закурює і вдоволено розглядає ся поміж гостями. На молоденьких веселих панночок дивить ся вже, як батько, котрого нераз радують збитки дитячі; з молодиками розмавляє протекционально, але ласкаво. Декотрий з них з виду єму не подобає ся, та по Дорку сего не пізнати.

Так минає час аж до вечера. Гостий з'їздає ся щораз більше. Панна Маня яко дружка пришпилює гостям букети. Вибирає свому вуйкови як найкрасший, хоч він каже, що єму все одно і квітки не дадуть єму молодости.

Пізним вечером іде вся дружина весїльна до церкви. Сьвященики і питомцї сьпівають, Дорків брат на лици став рум'яний, як панна, а єго суджена така поважна, як нїколи в житю не бувала. Присягають....

Доркови йде мороз поза плечі. Чогось єго ті слова „Я беру тебе і т. д.“ так вражають — чи мило, чи немило? — сам не знає. З хаосу думок, що роять ся в тій хвили в єго голові, одна, мов оса, бренить коло уха: „А ти Дорку? А ти, Дорку?...“ — „Ого! — відповідає друга думка — ти вже серце запечатав!“ — Що то значить „запечатав?“— питає ся третя.— Хіба ти ще некремезний собі хлопець? Що волосє завчасу посивіло — не велике дїло! Через те ти для дївчат ще інтереснїйший.... Ти вже чоловік устаткований, молодечі збитки тобі не в голові, довгів не маєш....

Голосне „многая лїта“ перебиває Доркові думки. Задуманий, вертає він разом з гостями з церкви до дому. Вже брат жонатий, хоч від Дорка молодший о цїлих двайцять лїт. Га, дїй ся воля божа! Оженив ся брат, менче буде клопоту Доркови. Напрацював ся він на трьох братів, коли батько був немічний і помер, напильнував ся їх, нажурив ся так, що годї було завчасу не посивіти, а от і прийшов уже час, що наймолодший дістає свій хліб і вже не буде Дорка просити о поміч.

Згадав Дорко минувші часи і лекше стало єму на серцю. Якась відрада, тихе вдоволенє заволоділо єго душею, на лици явив ся незначний усьміх щастя. Зробив своє, що повинен був зробити, вивів трьох молодших від себе братів на люди — як же ту не радувати ся? А сам? ет! по що й думати про се? Впрочім, щож то він сам не чоловік, в нуждї живе, чи дармо хліб їсть? Хоч не жонатий, а чоловік загально поважаний, він се знає; хоч сталої посади не має, але хліба не голоден, жиє собі зовсїм вигідно; і не може сказати — хоч би й як річ брати — що дбає о чужу ласку, що есть кому тягарем. Атже працює за двох, за трьох!...

(Дальше буде).

І Н С Е Р А Т И.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.